

REPUBLIKA HRVATSKA

PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 023-01/19-05/65

URBROJ: 2170/01-15-00-19-2

Rijeka, 5. lipnja 2019.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/p predsjednika Gradskog vijeća,
gospodina Andreja Poropata

Predmet: Tea Mičić Badurina – pitanja članice Gradskog vijeća Grada Rijeke
- dostava odgovora

Poštovani gospodine Poropat,

članica Gradskog vijeća **TEA MIČIĆ BADURINA** je na 18. sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke, održanoj 30. svibnja 2019. godine, *iznijela kako je u Slavonskom Brodu u drugom mjesecu podnesena inicijativa da se Građanski odgoj kao izvannastavna aktivnost uvede kao obavezni predmet u okviru reforme Škola za život, tako da oni od ove jeseni startaju sa građanskim odgojem kao obaveznim školskim predmetom. Zanima je da li će Gradonačelnik podnijeti sličnu inicijativu prema Ministarstvu?*

Prije svega treba pojasniti kako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, uključujući i Grad Slavonski Brod te Grad Rijeku, nemaju mogućnost uvoditi obvezne predmete u škole. Naime, sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama, odgojno-obrazovni standard učenika čine obvezni i izborni predmeti. Istim Zakonom propisano je da se nastavnim planom određuje oblik izvođenja kurikuluma (obvezno, izorno, fakultativno, međupredmetno i/ili interdisciplinarno), godišnji broj nastavnih sati i njihov raspored po razredima. Nastavni plan može biti zajednički za razinu, odnosno vrstu na pojedinoj razini obrazovanja, a iznimno se može donijeti uz kurikulum određenog nastavnog predmeta. Ovdje je ključno istaknuti kako kurikulume i nastavne planove donosi ministar odlukom.

Prilikom razgovora o provođenju Građanskog odgoja i obrazovanja (GOO) u nekim školama u Hrvatskoj učestalo se koristi izraz „obvezno“, što je zapravo samo nastojanje promoviranja programa MZO-a „Škola za život“. Nažalost, važno je istaknuti kako nadležno Ministarstvo niti u tzv. „Školi za život“ nije našlo prostora za GOO kao zaseban predmet, odnosno za osposobljavanje učenika za život, čime je još jednom propustilo zauzeti odgovoran stav prema obrazovanju. Tu je potrebno naglasiti kako je Ministarstvo još 2014. godine propisalo obvezu svim osnovnim i srednjim školama da GOO provode kao međupredmetnu temu. Nažalost, iako postavljen kao obaveza, GOO implementiran isključivo kao međupredmetna tema, nije dostatan iz više razloga. Prije svega to se odnosi na nepripremljenost cjelokupnog obrazovnog sustava da na kvalitetan način obrađuje međupredmetne teme. O tome dovoljno govori podatak iz istraživanja provedenog 2015. godine o stavovima i znanjima maturanata o društvenim i političkim procesima koje su zajednički proveli GOOD Inicijativa, GONG i Institut za društvena istraživanja. Istraživanje je pokazalo da samo 38,4 % učenika prepoznaje da se

programi GOO-a provode međupredmetno u nastavi u njihovim školama, iako oni jesu dio obveznog nastavnog programa. Istraživanje također pokazuje da veliki broj ispitanih učitelja i nastavnika nije imao nikakvog doticaja sa sadržajima GOO-a koje bi trebali integrirati u nastavne predmete.

Nažalost, do danas ni jedna hrvatska vlada i ni jedan ministar ili ministrica obrazovanja, tijekom čitavog postojanja hrvatske države kao demokratske zemlje građanskog društvenog uređenja, nisu pronašli načina ili nisu imali volje uvesti GOO kao obvezni predmet u sustav osnovnih i srednjih škola. Taj se veliki propust očituje svakodnevno, na razne načine. Jedan je primjer navela i gospođa Mičić Badurina, a to je veličanje ustaštva, pozivanje na nasilje, rast diskriminatorских stavova i netolerancije, nepoznavanje demokratskih alata i procesa među mladima, na štetu čitavog društva. Rijeka je strpljivo čekala da se ovaj važan predmet sustavno uvede u sve hrvatske škole, a kada je postalo jasno da se to neće dogoditi, preuzeli smo inicijativu. Grad Rijeka je time postao prvi grad u Hrvatskoj koji je sustavno uveo GOO kao zaseban predmet u svoje osnovne škole. Iako vlasti diljem Europe konstantno ističu važnost odgovornog pristupa obrazovanju, Hrvatska tu važnost, nažalost, još uvijek nije prepoznala.

Procijenio sam da se radi o prioritetu kojeg je, za dobrobit društva, neophodno realizirati. Već nakon prve eksperimentalne školske godine, rezultati su bili i više nego uspješni. Izrađeni model GOO-a preuzelo je 11 gradova i županija, a nadamo se da će se ta brojka, zbog budućih generacija, povećavati.

Nažalost, GOO kao obvezni, zasebni predmet, zbog kratkovidnosti sustava, pomanjkanja volje ili želje za boljitkom društva i dalje ostaje samo naša želja, čija realizacija ovisi isključivo o političkoj volji pojedinih gradova i županija koje žele odgovorno djelovati prema svojoj lokalnoj zajednici. Takve se inicijative realiziraju prema „riječkom modelu“ GOO-a, odnosno uvođenjem zasebnog predmeta kao izvannastavne aktivnosti. Takvim konceptom pomažemo naglasiti i odgojnu komponentu škola kao odgojno-obrazovnih ustanova te pripremiti učenike za aktivno i uspješno sudjelovanje u društvu. Izvannastavne aktivnosti predstavljaju otvoreniji koncept nastave u kojem učenici imaju mogućnost sukreiranja odgojno-obrazovnog procesa te educiranom učitelju otvaraju prostor za uvažavanje svih učenika.

Rijeka će nastaviti ulagati u razvoj i primjenu GOO-a kao zasebnog predmeta, odnosno izvannastavnu aktivnost, odnosno koncept koji se ne ocjenjuje, koji se temelji na slobodi izbora, dobrovoljnosti uključivanja i razvoju djece te koji adekvatno adresira razne negativne pojave i aktualne trendove prisutne u društvu, sve dok nadležno Ministarstvo ne izradi adekvatan kurikulum GOO-a i ne donese odluku o uvođenju GOO-a kao obveznog predmeta. Do tada, Ministarstvo nastavlja slati poruku da želi odgajati poslušne građane, a ne osnažene i emancipirane članove zajednice koji razumiju i prihvaćanju svoju neprocjenjivo važnu ulogu u demokratskom društvu.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK

